

С грижа за бъдещето

БЕСЕДИ в зелено

Издание на ДП „Радиоактивни отпадъци“ – брой 23, 2013 г.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Изтича 2013 година. По традиция се вглеждаме в изминалите дни, за да съставим равностметка, да извлечем поуки и да потърсим вярна насока за бъдещето.

Последната година бе знакова за Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“ с няколко съществени събития.

В началото на 2013-та към предприятието бяха присъединени специалистите от 3 и 4 блок, с което ние окончателно поехме пълната отговорност за безопасното управление като съоръжения за РАО и последващо извеждане от експлоатация на четирите спрени ядрени мощности в България. В същото време численият състав на Предприятието надхвърли 1000 души, което от една страна ни нареди сред значимите стопански организации (не само в региона), а от друга – вмени нови условия на управление, които трябваше да бъдат задълбочено осмислени и приложени.

Другият факт, който бих искал да открия, е, че 2013 г. беше най-наситена в цялата ни история от гледна точка на мисии на различни институции. По този повод с дълбоко удовлетворение ще напомня, че резултатите от тези срещи са категорично одобрение за дейността на ДП РАО. Направените изводи са важни не само за самочувствието ни като организация, но и за доверието и авторитета, които нашето предприятие завоюва пред Европейския парламент, Европейската комисия, Европейската банка за възстановяване и развитие, МФ „Козлодуй“. Доброто ни взаимодействие с тези институции има пряко значение за успеха на нашата дейност. Пример за това са двете издания на Асамблеята на донорите за тази година, където отчетите и новите ни проекти бяха напълно подкрепени на най-високо равнище.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Дълбокото ми убеждение е, че изброените постижения биха били невъзможни без ежедневната упорита работа на всеки от Вас.
Това са Вашите постижения, за които поднасям своята признателност!

В навечерието на Коледните и Новогодишните празници пожелавам да сме все по-единни и да вярваме в себе си!
Търсете с воля и упоритост професионално развитие!

Здраве, щастие и късмет на Вас и на всички Ваши близки!

Дилян Петров
Изпълнителен директор

Мисия на ЕП посети България във връзка с извеждането от експлоатация на ядрени мощности

Делегацията от Комисията по бюджетни въпроси на Европейския парламент (ЕП) беше на посещение в България от 28 до 30 октомври, във връзка с процеса по извеждане от експлоатация на спрени ядрени мощности в АЕЦ „Козлодуй“. Ръководител на делегацията на Европейския парламент бе г-жа Ингеборг Гресле. Групата се съпровождаше и от българския евродепутат Ивайло Калфин. Централно място в работата на мисията бе отделено на посещението на място на площадката на 440-мегаватовите блокове на АЕЦ „Козлодуй“, което протече в рамките на един ден. По време на посещението в Козлодуй евродепутатите проведоха работна среща с Управителния съвет, мениджърския състав и експерти от ДП РАО, което е оператор на процеса по извеждането. В деловата работа на срещата взе участие и зам.-министърът на икономиката и енергетиката г-н Иван Айолов. Пред членовете на Комисията по бюджетни въпроси бе представен планът за извеждане, съгласно Националната стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци, както и актуалното състояние на проектите по извеждане, финансирани

от Европейския съюз (ЕС). В Козлодуй представителите на Европейския парламент посетиха машинната зала на 1-4 блок, за да се запознаят с реалния ход на процеса по демонтаж на оборудването в конвенционалната част на блоковете. Във връзка с темата на посещението участниците в делегацията проведоха и допълнителни работни срещи в Министерството на икономиката и енергетиката, Сметната палата и Народното събрание. В края на посещението си членовете на Комисията по бюджетните въпроси на ЕП обобщиха пред журналисти своите впечатления от проведената мисия в България. За начало те поясниха, че в последните 14 месеца са провели подобни посещения и в Литва и Словакия, където ЕС също финансира извеждане от експлоатация на ядрени

мощности. Г-жа Гресле изрази своето удовлетворение от свършената през трите дни работа, благодари за полученото съдействие и резюмира основната информация, получена за проектите, които се изпълняват във връзка с извеждането. Според преките впечатления на членовете на делегацията в машинната зала на 1-4 блок демонтажните дейности там се извършват професионално и отговорно, функциите и ангажиментите на оператора по експлоатация на ядрени мощности – АЕЦ „Козлодуй“, и оператора по извеждане от експлоатация – ДП РАО, вече са ясно разграничени, което гарантира, че проектите се управляват максимално коректно от гледна точка на финансирането им.

■ Асамблеята на донорите на одобри нови пет проекта ■

На 14 и 15 ноември 2013 г. в Лондон се състоя зимната сесия на Асамблеята на донорите на Международен фонд „Козлогуй“ (МФК). Изпълнителният директор на Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“ – Дилян Петров, и експерти от предприятието бяха част от българската делегация, която се предвождаше от министъра на икономиката и енергетиката Драгомир Стойнев. В работата на Асамблеята взеха участие представители на Европейската комисия, която осъществява мониторинг на изразходването на средствата от европейските донори, и представители на Европейската банка за възстановяване и развитие, която администрира финансирането.

По време на заседанията беше докладван ходът на дейностите по извеждане от експлоатация за последното шестмесечие, в т. ч. – ремонтните работи на 1-2 блок на АЕЦ „Козлогуй“, про-

цедурата по оценка на въздействието върху околната среда на извеждането от експлоатация на 1-4 блок и др.

В резултат на оценката на напредъка в дейностите по извеждане Асамблеята одобри подписването на пет нови финансови споразумения (грантове) на стойност над 13,5 млн. евро за реализация на технически проекти по извеждането. Друго важно споразумение, одобрено в Лондон, осигурява подкрепа при осъществяване на Програмата по извеждане от експлоатация по отношение на човешките ресурси – заплатите на работещите на 1-4 блок на АЕЦ „Козлогуй“ в периода 2014-2016 г. Грантът е на стойност около 35 млн. евро.

Заедно средствата за проекти, одобрени от Юнската Асамблея, общата стойност на защитено финансиране от Европейския съюз за процеса по извеждане надхвърли 100 млн. евро за една

година, което е най-големият обем средства в историята на взаимодействието с МФК.

С решение на Асамблеята от 1 януари 2014 г. към ДП РАО за управление ще бъде прехвърлено съоръжението за плазмено изгаряне на радиоактивни отпадъци, което досега беше ангажимент на АЕЦ „Козлогуй“.

„Получихме съгласието на донорите за всички проекти, по които кандидатствахме, защото те са много добре аргументирани като необходими за успешната реализация на процеса по извеждане. Освен това, в резултат на изводите от активния европейски мониторинг на изразходването на безвъзмездната помощ, ДП РАО получи доверието на институциите за пълна коректност при реализацията на финансовите споразумения.“, коментира след Асамблеята Дилян Петров.

На 6 декември 2013 г. успешно бе завършена операция по изрязване и транспортиране на 30-тонен монолитен къс от стомано-бетонната конструкция на Системата за автоматично гасене на полето. Това е конструкцията, която е държала цялата валова линия на първи турбогенератор, поради което бетонът е с изключително висока якост и съдържа презапасена армировка.

В операцията за първи път реално бе приложена технологията за рязане с диамантено въже, като пробните прорези бяха направени на 13 ноември. Около 3 седмици продължи рязането на първия елемент от конструкцията, която е с дебелина на бетона от 60 см. „Това беше една много точно проведена операция – като планиране, синхрон на екипа и като изпълнение.“, коментира главният инженер на СП „ИЕ – Козлогуй“ Пламен Петков, след като отстраненият бетонен елемент бе положен на площадка за временно съхранение в рамките на Машинна зала.

Машината за рязане с диамантено въже е най-ефективният начин за премахване на големи бетонни конструкции. Предимството на този тип технология е, че няма ограничение за дълбочината на рязане. Дейностите се извършват с голяма прецизност, а в резултат се получават елементи с по-гребни габарити, които не изискват големи разходи при преработка. Доставка на уникалното за България съоръжение бе извършена през м. март т. г. и е осигурена с безвъзмездна помощ от Международен фонд „Козлогуй“ в подкрепа на дейностите по извеждане от експлоатация на спрени блокове.

СП „РАО – Козлодуй“ очаква преизпълнение на годишната си производствена програма

Екипът на Специализирано поделение „Радиоактивни отпадъци – Козлодуй“ посрещна последния месец от 2013 година със 105% изпълнение на производствената програма за преработка на течни РАО.

Към 30 ноември изпълнението на програмата за преработка и кондициониране на твърди пресуеми и непресуеми (метални) РАО беше 93.5% от предвиденото за годината. Планът за дезактивация към същата дата бе изпълнен на 91%.

В СП „РАО – Козлодуй“ очакват до края на 2013 година производствената програма да бъде преизпълнена по всички направления на дейността.

Одобрен ОВОС за „Извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ „Козлодуй“

На 1 ноември 2013 г. ДП РАО – в качеството си на възложител, официално получи Решение по оценка на въздействие върху околната среда № 8-6/2013 г. за извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД. Документът бе издаден от Министерството на околната среда и водите (МОСВ).

На 16 октомври на свое заседание Висшият експертен екологичен съвет на МОСВ одобри осъществяването на инвестиционно предложение на ДП РАО за „Извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ „Козлодуй“.

Решението е взето на основание чл. 99, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда, чл. 19, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата за ОВОС) и във връзка с чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие и чл. 39, ал. 12 и 13 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми,

проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони. Инвестиционното предложение предвижда извеждане от експлоатация (ИЕ) на 1-4 блокове на АЕЦ „Козлодуй“ с реактори тип ВВЕР-440/230. Те са въведени в експлоатация в периода от 1974 г. (първи блок) до 1982 г. (четвърти блок). Предвидената територия за нуждите на извеждането от експлоатация на блоковете се намира на площадката на атомната централа.

В процеса на анализ и оценка на стратегията за извеждане от експлоатация, предвид всички технически, икономически и социални аспекти и на базата на международния опит е избрана и одобрена алтернативата за непрекъснат демонтаж. Основните характеристики на тази алтернатива са непрекъснатият демонтаж на оборудване и съоръжения и постоянният процес на управление на отпадъците, както и контролиране (наблюдяване) на Зоната за безопасно съхранение, отговарящо на всички изисквания за опазване на

околната среда и радиационна защита.

Приетият подход цели осъществяване на плавен преход между отделните етапи. Актуализираната стратегия за непрекъснат демонтаж при извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ „Козлодуй“ включва два основни етапа:

Етап 1: Подготовка и контролиране на безопасно съхранение на Реакторни отделения 1 и 2 и демонтаж на оборудването извън Зоната на безопасно съхранение;

Етап 2: Отложен демонтаж на оборудването в рамките на Зоната на безопасно съхранение и освобождаване на сградите от регулаторен контрол. Заключителният етап на процеса по ИЕ е закриване и рекултивация.

Инвестиционното предложение не засяга защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии и не попада в границите на защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие.

Хранилището край Нови хан в навечерието на 50-та годишнина

СП „ПХ РАО – Нови хан“ изпраща още една успешна година с безаварийно работещи оборудване и системи и изпълнена производствена програма в точно съответствие с плановете. През изтичащата 2013 година в поделението продължи осъществяването на част от заложената инвестиционна програма,

приоритетно насочена към подобряване на инфраструктурата в целия комплекс на хранилището.

Един от последните реализирани проекти в тази насока е изграждане на подпорна стена на сграда „Административно обслужване“, в съответствие с предписанието на органите за технически надзор и анализа от проведените геоложки наблюдения.

СП „ПХ РАО – Нови хан“ се готви да отбележи през следващата година половинвековен юбилей. В тази връзка се предвижда провеждането на редица публични и информационни събития.

Обучение в Института за радиоактивни елементи – Белгия

От 2007 г. между ДП РАО и Института за радиоактивни елементи (ИРЕ), гр. Флорус, Белгия, е установено двустранно сътрудничество, което се финансира от министерството на икономиката на Белгия във връзка с изпълнението на програмата на белгийското правителство за подкрепа на повишаване на безопасността на ядрените инсталации в страните от Централна и Източна Европа. Темите на двустранното сътрудничество се определят конкретно за всяка година, като

предложенията се одобряват от финансиращата институция.

През 2013 г. предмет на двустранното сътрудничество между ДП РАО и ИРЕ е едностранно практически обучение в ИРЕ на двама специалисти от СП „ПХРАО – Нови хан“, което се провежда в периода 1-6 декември. Акцент в обучението бе поставен върху сравнение на методи за определяне на алфа-излъчващи радионуклиди: чрез алфа-спектрометрия и чрез течност-сцинтилационна спектрометрия.

За участие в обучението бяха номинирани Росица Караиванова, р-л група ИО“, и Ива Тодоранова, специалист „Лицензиране“, които са участвали в предишните проекти по двустранното сътрудничество. Задължително условие за включване на двамата специалисти беше сериозна аналитична подготовка, за да представят по време на обучението радиохимичните методи и практики, прилагани в радиоекологичния мониторинг в СП „ПХРАО – Нови хан“.

Информация за процеса по извеждането – достъпна в специализиран сайт

От 11 до 14 ноември 2013 г. във Виена се проведе Седмият ежегоден форум на Международната мрежа за извеждане от експлоатация.

Участници в срещата бяха експерти от 25 държави членки на МААЕ, които са членове на Международната мрежа за извеждане от експлоатация и Мрежата за управление и възстановяване на околната среда (Enviro-net). Българският оператор по извеждане от експлоатация – ДП РАО, беше представен от Деница Дишкова – експерт „Лицензиране“ в управление „Международни проекти“. Тя разказа

подробности за срещата.

В продължение на два дни са били дискутирани теми и опит, свързани с извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения и възстановяване на околната среда. Интересен акцент в работата на форума е представлявал стартирането на нова информационна мрежа в областта на извеждането от експлоатация на ядрени съоръжения: IDN Decommissioning Wiki, която се управлява и поддържа от Международната мрежа за извеждане от експлоатация, като част от информационната платформа на МААЕ. Всеки участник в среща-

та е имал възможността да публикува в новата информационна мрежа предварително подготвени от него „казус“ във връзка с проект в областта на извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения. Темата „Извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ „Козлодуй“ вече е публикувана в IDN Decommissioning Wiki по време на Годишната среща и информацията е достъпна за всички членове на Интернет страницата на Международната мрежа за извеждане от експлоатация.

■ ДП РАО създава специфична счетоводна политика ■

На 21 и 22 ноември 2013 г. в Козлодуй се състоя семинар на тема „Счетоводна политика на ДП РАО“. В обучението бяха включени икономическите екипи, занимаващи се с финанси и счетоводство, планиране и отчет, от всички поделения и Главното управление (ГУ) на предприятието. Лектори на семинара бяха одитори от RSM BX, член на RSM International, шестата по големина в света международна организация на независими компании, предлагащи специализирани професионални услуги в областта на: независимия финансов одит; бизнес и данъчни консултации; счетоводни услуги и услуги, свързани с управление на човешките ресурси, в т. ч. HR одит. За акцентите по време на семинара, за основните изводи и за ползите от него споделиха някои от участниците в работата на форума.

Изабела Джалъзова – управляващ партньор в RSM BX

Поводът за срещата бяха увеличението на обема на работа на ДП РАО, специфичният характер на дейността му, разгръщането на извеждането от експлоатация и съответно необходимостта всичко това да бъде отразено вярно и честно във финансовите отчети така, както се изисква от международните стандарти и така, както самото предприятие държи да спазва. Това беше основанието за тази първа работна среща, на която реално стартира процесът по разработване на специфичната счетоводна политика на ДП РАО с разглеждане на първия проект на документа. Дейността на предприятието е уникална и на практика няма счетоводни стандарти, които да обхващат неговата специфика, а единствените указания, които могат да се открият в международните правила, са максимално да се спазват общите принципи. Пред нас стои професионалното предизвикателство да открием вярното съответствие със съществуващите правила и норми, наистина интересна и сложна задача. За нашия екип е гордост, че работим с ДП РАО, защото е факт, че

взаимодействието с много организации, но това предприятие няма аналог. Целият процес – и на преглед на процесите, и на оценка

на контролите, и въобще общият комплекс от финансово-счетоводни дейности наистина е новаторство и за нас е чест да работим съвместно по създаване на политика, която е единствена по рода си.

Срещнахме се с целия финансово-счетоводен състав, като водеща роля в организацията и провеждането на срещата имаше финансовият директор – г-жа Коркинова, което още веднъж доказва, че на най-високо управленско ниво ДП РАО се стреми към изграждане на счетоводна политика, съответстваща на всички международни стандарти. В лицето на участниците в срещата видяхме силно мотивирани хора, с огромно желание да съдействат и да участват в процеса по създаване на счетоводната политика на ДП РАО.

Игнат Игнатов, гл. счетоводител, ръководител на отдел „Счетоводен“, ГУ

Смятам, че семинарът беше едно добро начинание, което даде възможност на всички колеги да изкажат мнение, да запознаят останалите със специфични проблеми от ежедневната си практика, да предложат решения. Лично за мене това беше особено ценно. Важно е и че одиторите добиха впечатления „на терен“ и вече през друга призма гледат на някои от проблемите. Мисля, че инициативата за подобни срещи и съвместна работа на всички екипи заедно с одиторите непременно трябва да бъде продължена.

Марияна Хърлечанова, ръководител сектор „Финансово-счетоводен“, СП „ИЕ – Козлодуй“

По време на семинара се обсъди счетоводната политика на ДП РАО и приложението ѝ в отделните поделения с цел уеднаквяване на начина на работа. Срещата беше много ползотворна, като всеки участник изказа своето виждане за необходимостта от промени в политиката – така че да бъдат удовлетворени всички поделения и да работим през една гледна точка. С това ще се подобри работата ни, ще се види най-точно представянето на резултатите и ще се постигне уеднаквяване на приходи и разходи.

Елена Бацарова, отговорен счетоводител, ГУ

За първи път се организира подобна среща, всички колеги от сектора се видяхме „на живо“, запознахме се, което е много хубаво, защото иначе контактуваме само задочно. Хубаво е, че се срещнахме и очи в очи с одиторите. Предстои ни много работа, но съм убедена, че тя ще бъде улеснена заради личния контакт, това подобрява комуникацията. Засегнаха се много важни теми, намерихме и общи решения. Много разчитаме на единната счетоводна политика и на методиките, които ще произтекат от нея.

В помощ на обществени проекти в общините домакини на съоръжения за РАО

Откриване на втори етап от проекта за обновяване градски парк - Нови хан

Общо три социално значими проекта на Община Козлодуй получиха одобрение за изпълнение през 2013 г. от МИЕ

По първия проект се изграждат модулни автобусни спирки, като през тази година ще бъдат поставени 14 единични, 6 двойни автоспирки и 4 павилиона само на територията на града, а през 2014 г. се предвижда инсталиране на още 15 съоръжения в другите населени места на общината. Общата стойност на проекта е 176 901 лева. Предвидено е и финансиране на втория етап от изграждането на хандбалното игрище в с. Гложене с изкуствена настилка – дооформяне на площадката, изграждане на трибуните за зрители, подходи, тротоари и паркинг. За-

вършването на игрището ще трае 6 месеца и ще струва 95 714 лева. С третия проект се подновяват детските съоръжения в детските градини на общината, като за всяка са предвидени по общо 9 броя люлки, катерушки, пързалки. Общата

стойност на проекта е 58 770 лева.

В с. Нови хан чрез средства от фонд „РАО“ се финансира втори етап от проекта за градски парк. През тази година финансирани е предвидено и за с. Габра, което се намира в близост до Постоянното хранилище за РАО. Там се очаква да се изгради комбинирана спортна площадка с изкуствено покритие за хандбал, волейбол, футбол, тенис на корт.

Финансиране по фонд „РАО“ се осъществява за втора година след влизането в сила на промените в Закона за безопасно използване на атомната енергия, където е записано, че общините и населените места, в района на които се експлоатират или е

одобрено или разрешено изграждане на съоръжение за управление на РАО, могат да получават финансиране на проекти и дейности за устройство и развитие на територията.

с. Нови хан

с. Бутан

с. Гложене

Дворчето на детската градина - с. Хърлец

БЛИЦ

Огнемир Симов – кмет на с. Хърлец
„Съоръженията не са подменяни от времето на построяването на детската градина, в годините само са добавяни някои нови. Постарахме се първо да премахнем всички остарели и опасни за децата катерушки. Обновяването стана възможно благодарение на присъствието на ДП РАО в Община Козлодуй, в резултат на което е реализиран не един проект. Надяваме се сътрудничеството ни да продължи – и за следващата година имаме планове за проект, ще кандидатстваме и вярваме, че ще получим одобрение от Министерството на икономиката и енергетиката.“

Богомил

На 14 октомври **Богомил** отпразнува втория си рожден ден с торта и много подаръци. Макар и само двегодишен малкият мъж вече проявява ясно изразени интереси и наклонности – по всичко личи, че ще обича бързите и мощни мотори, което безспорно наследява от таткото Александър Тодоров – шофьор в СП „ПХРАО – Нови хан“. През годините Александър е многократен шампион по мотоциклетизъм. Богомил се забавлява с батко и мама, като играе футбол с тях. Той е добро и послушно дете и е любимец на всички у дома.

Емилия и Михаела

Емилия е на 8 години и е ученичка във втори клас. Да пише, чете и да гледа детски сериали са нейните любими занимания, но най-много обича да рисува. **Михаела** е на 6 години и е в последна подготвителна група в детската градина. Нейното най-голямо желание е да стане ученичка, също като каква си в „голямото“ училище. Игрите са нейно любимо занимание. И двете момиченца с удоволствие играят игри на компютър. Тяхната майка Валентина Димитрова – счетоводител в СП „ИЕ – Козлогуй“, е много щастлива с двете си деца, които носят много смях и радост у дома.

Крис

В най-горещите дни от лятото, през месец август, семейството на Красимир Яначков – манипулант в СП „ПХРАО – Нови хан“, се сгоди с момченце **Крис**. Сега той вече е на три месеца и има мерките на израснато дете, тежи 7 кг и половина и е висок цели 70 см. Придобил е вече навици, наложени му от строгия режим на мама, от която е наследил синия цвят на красивите си очи. Все още си похапва на всеки 3 часа, но съвсем скоро ще се наложи храненията да се поразредят. Изразява мнението си посредством гукане и понякога с плач, но винаги реагира с усмивка, когато чува гласовете на мама и тати. Обича разходките навън и кротко да спи в удобната детска количка, което удовлетворява щастливите родители.

„БЕСЕДИ В ЗЕЛЕНО“

е подготвен от екипа на

Информационен център на ДП РАО – Козлогуй.

Контакти: тел. 0973/ 8 00 96; e-mail: info_center@dpraobg